

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การใช้อำนาจของผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖ (๒.๑)/๑๘๒๓๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ สรุปความได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ นางอัจฉรา ภาณุรัตน์ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๒ โดยในขณะนั้น สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไว้ว่า ต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๕๗

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๔ และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๔ ได้กล่าวหานางอัจฉราฯ ว่า ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการอนุมัติการก่อสร้างอาคารของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและเข้าข่ายเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทเอกชนผู้รับจ้างโดยมิชอบ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยฯ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ลับ ที่ ๑๖๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ แต่ปรากฏว่า สภามหาวิทยาลัยฯ ได้โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวว่าไม่ชอบด้วยข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เนื่องจากไม่เป็นไปตามมติของสภามหาวิทยาลัยฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๑ เพราะสภามหาวิทยาลัยฯ ต้องการให้ดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแก่นางอัจฉราฯ เท่านั้น จึงขอให้ สกอ. ยกเลิกคำสั่งดังกล่าว และให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงต่อไป แต่ สกอ. ไม่เห็นด้วยจึงได้คงคำสั่งดังกล่าวไว้ต่อไป พร้อมกับขอให้สภามหาวิทยาลัยฯ ทบทวนมติให้มีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นางอัจฉราฯ แต่สภามหาวิทยาลัยฯ ยังคงยืนยันความเห็นเดิม ทำให้เกิดประเด็นความเห็นทางกฎหมายที่แตกต่างกันระหว่างสองหน่วยงาน ส่งผลให้การสอบสวนวินัยแก่นางอัจฉราฯ ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ ในขณะเดียวกันสภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ ให้ยกเลิกลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (ข) (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ฯ โดยออกเป็นข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ ให้เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีต่อไปอีกวาระหนึ่ง

สกอ. ได้เชิญนายเกษม จันทรแก้ว ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ พร้อมกับการสภามหาวิทยาลัยฯ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ เข้าหารือเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๒ โดยผลการหารือปรากฏว่า นายเกษมฯ ขอนำเรื่องดังกล่าวกลับไปดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกครั้ง ต่อมาวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ นายเกษมฯ ได้แจ้งผลการสอบข้อเท็จจริงมายัง สกอ. ว่า การกระทำของนางอัจฉราฯ มิได้เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการจนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการตามที่ถูกกล่าวหา จึงไม่มีมูลที่จะให้ดำเนินการทางวินัยแก่นางอัจฉราฯ ต่อไป และให้ยุติเรื่อง รวมทั้งขอให้ สกอ. เร่งดำเนินการเสนอเรื่องให้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีต่อไป แต่ สกอ. ได้ขอให้มหาวิทยาลัยฯ ประสานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๔ ให้แจ้งผลการพิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวมาให้ สกอ. ทราบก่อน จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๔ ได้แจ้งผลการพิจารณาสำนวนการสอบข้อเท็จจริงของสภามหาวิทยาลัยฯ มาให้ สกอ. ทราบว่า สภามหาวิทยาลัยฯ ไม่อาจตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ได้อีก เพราะสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว สกอ. และมหาวิทยาลัยฯ มีหน้าที่เพียงนำผลการสืบสวนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๔ ดังกล่าวไปดำเนินการทั้งทางวินัย ทางละเมิด และทางอาญา แก่นางอัจฉราฯ กับพวกต่อไปเท่านั้น ทั้งนี้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในเรื่องนี้ สกอ. ได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยแก่อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ว่า จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยฯ หรือไม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหารือว่าการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาโดยตรง ไม่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยฯ ก่อนแต่อย่างใด และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นางอัจฉราฯ นั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๗๐๔/๒๕๕๓) และเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการการศึกษาสภาผู้แทนราษฎร ได้เชิญผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปให้ข้อมูลเนื่องจากการร้องเรียนเกี่ยวกับความล่าช้าในการเสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งการประชุมในวันดังกล่าว นายเกษมฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการฯ ว่า การที่นางอัจฉราฯ ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตนั้น ไม่ได้หมายความว่าบุคคลดังกล่าวจะกระทำความผิดจริง อีกทั้งเมื่อขณะนี้สภามหาวิทยาลัยฯ ได้สอบสวนแล้วก็ปรากฏว่านางอัจฉราฯ ไม่มีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด สภามหาวิทยาลัยฯ จึงให้โอกาสแก่นางอัจฉราฯ เพื่อปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีต่อไป

สกอ. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ศร ๐๕๐๙.๖(๒.๑)/๑๗๘๑๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ รายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รักษาราชการตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏว่า การแก้ไขข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งของการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีในครั้งนี้ เป็นไปโดยไม่เหมาะสม เพราะนางอัจฉราฯ กำลังอยู่ระหว่างถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และตกเป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามข้อ ๔ (ข) (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ฯ แต่สภามหาวิทยาลัยฯ กลับพิจารณาอนุมัติเมื่อวันที่ ๑๐

กันยายน ๒๕๕๑ ให้ยกเลิกลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ซึ่งการประชุมในวันนั้นมีนางอัจฉราฯ เข้าร่วมประชุมและร่วมลงมติด้วย ทำให้นางอัจฉราฯ ได้มีโอกาสเข้าร่วมการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่ง อธิการบดีอีก และสภามหาวิทยาลัยฯ ยังได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ คัดเลือกให้นางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นสมัยที่สองติดต่อกัน การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยฯ จึงไม่เป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง สกอ. จึงไม่เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในเรื่องเสร็จที่ ๗๐๔/๒๕๕๓ โดย สกอ. ได้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะ ผู้รักษาการตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ เพื่อมีบัญชาให้ สภามหาวิทยาลัยฯ สรรหาอธิการบดีใหม่โดยเร็ว แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีบัญชา สั่งการให้ สกอ. พิจารณาสั่งสำนักงานการสอบสวนวินัยแก่นางอัจฉราฯ ให้เสร็จสิ้นก่อน

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ได้พิจารณาผลการสอบสวนแล้วเห็นว่า การกระทำของนางอัจฉราฯ เป็นเพียงความผิดทางวินัย อย่างไม่ร้ายแรง จึงสั่งลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๕ เป็นเวลาสามเดือน และ สกอ. ยังได้มีหนังสือ ขอให้สภามหาวิทยาลัยฯ ทบทวนการเสนอชื่อของนางอัจฉราฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี เพราะนอกจากเหตุผลทางกฎหมายแล้ว การเสนอโปรดเกล้าฯ ให้นางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่ง อธิการบดีต่อไปอาจขัดต่อข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ฯ ข้อ ๔ (ก) (๑) ที่กำหนดว่า ผู้ดำรง ตำแหน่งอธิการบดีต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งต่อมานายเกษมฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๔๖/๐๓๕๔ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ แจ้งให้ สกอ. ทราบว่า สภามหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว เห็นว่า นางอัจฉราฯ ไม่เคยได้รับโทษที่เกิดจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณแต่อย่างใด โดยปรากฏหลักฐานการบันทึก มติที่ประชุมในรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ระเบียบวาระที่ ๕.๑๑ ว่า “ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาถามเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเป็นไปตามข้อบังคับหรือไม่ นั้น ที่ประชุมจะเสนอโดยวิธีลับหรือเปิดเผย ซึ่งในที่ประชุม ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ นายกสภามหาวิทยาลัยฯ จึงขอใช้ดุลพินิจสรุปเพื่อตอบ สกอ. ในประเด็น ดังกล่าวไว้ว่า รศ.ดร. อัจฉรา ภาณุรัตน์ เป็นผู้ที่ไม่เคยต้องโทษที่เกิดจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณ แต่อย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นไปตามข้อบังคับข้อ ๔ (ก) (๑) ส่วนกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ จะมีความคิดเห็น เป็นอย่างไร นายกสภามหาวิทยาลัยฯ ให้เขียนความเห็นนั้นลงกระดานเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันตนเอง หากมีข้อร้องเรียนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต”

สกอ. ได้สรุปข้อเท็จจริงและเสนอรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖(๒.๑)/๙๙๔๘ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยเห็นว่า กระบวนการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ที่ได้มาซึ่งรายชื่อของ นางอัจฉราฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่จะไม่เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้บุคคล ดังกล่าวดำรงตำแหน่งอธิการบดีต่อไป ทั้งนี้ ตามความเห็นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในเรื่องเสร็จที่ ๗๐๔/๒๕๕๓ และเนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายเกษมฯ ได้ดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัยฯ ครบวาระแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อมา จนกว่าจะโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ใหม่ โดยสภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ให้เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายเกษมฯ ดำรงตำแหน่ง นายกสภามหาวิทยาลัยฯ ต่ออีกวาระหนึ่ง ทำให้มีประเด็นต้องพิจารณาว่า ควรจะเสนอโปรดเกล้าฯ

แต่งตั้งให้นายเกษมา ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ หรือไม่ โดย สกอ. เห็นว่า เมื่อนางอัจฉราฯ ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผลในทางกฎหมายจึงต้องทำให้นางอัจฉราฯ ตกเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามที่จะดำรงตำแหน่ง อธิการบดีทันที ตามข้อ ๔ (ข) (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ฯ ดังนั้น ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ นายเกษมา ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ควรต้องดำเนินการจัดประชุม สภามหาวิทยาลัยฯ เพื่อพิจารณามิมีมติให้นางอัจฉราฯ พ้นจากตำแหน่งอธิการบดี แต่นายเกษมา ยังปล่อยให้นางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ แล้วยังจัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ เพื่อมีมติโต้แย้งคัดค้านคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้สอบสวนความผิดทางวินัย อย่างร้ายแรงแก่นางอัจฉราฯ การทำหน้าที่ของนายเกษมา ในตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ จึงเป็นไปเพื่อช่วยเหลือนางอัจฉราฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีโดยมิชอบจึงเข้าข่ายเป็นการ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

นอกจากนี้ เมื่อสภามหาวิทยาลัยฯ ยังหาข้อสรุปไม่ได้ว่านางอัจฉราฯ เป็นผู้ที่เคย ได้รับโทษจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณหรือไม่ การที่นายเกษมาฯ มีหนังสือแจ้ง สกอ. ว่า สภามหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า นางอัจฉราฯ ไม่เคยต้องโทษที่เกิดจากการประพฤติ ผิดจรรยาบรรณนั้น จึงเป็นการทำเอกสารเท็จและรายงานข้อมูลเท็จต่อ สกอ. ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูล ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ (ในส่วนผู้แทนคณาจารย์) จำนวน ๔ คน ซึ่งได้เข้าร่วมประชุม เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ด้วย ได้แก่ นายประวิติ สมเป็น นายสมพงษ์ ทองอร่าม นายสมใจ อินทนนท์ และนายฉัตรชัย ศรีมาลา และได้มีหนังสือร้องเรียนต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ว่า การประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ที่นายเกษมาฯ แจ้งต่อ สกอ. นั้น ไม่เป็นความจริง และยังปรากฏว่ามีการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ ของนายเกษมาฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ อีกว่า เมื่อการประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ ในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดระเบียบวาระเพื่อพิจารณามิมีมติแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง รักษาการแทนอธิการบดีต่อนายสิทธิพร หวังดี รักษาการแทนอธิการบดีคนเดิมที่กำลัง จะครบระยะเวลาการทำหน้าที่ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่ไม่สามารถประชุมได้เพราะไม่ครบ องค์ประชุม ในทางปฏิบัตินายเกษมาฯ จึงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีการประชุมใหม่โดยเร็ว แต่นายเกษมาฯ กลับทำหนังสือถึงกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ ทุกคนเพื่อแจ้งว่า ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป นายเกษมาฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ จะเป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดีเอง จนกว่าจะได้ผู้รักษาการแทนอธิการบดีที่เหมาะสมต่อไป และยังได้ทำหนังสือแจ้งให้กรรมการ สภามหาวิทยาลัยฯ ทราบว่า ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖ ขอมอบให้นายนิคม ลนขุนทด ปฏิบัติราชการในตำแหน่งรักษาการแทนอธิการบดี ผลจากการดังกล่าวทำให้นายเกษมาฯ ถูกร้องเรียนโดยนายสรายุทธ ตันติวัฒน์ นายประชิด อินทะกนก และนายสุริยะ ชนะชัย ซึ่งเป็น คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณบดีคณะครุศาสตร์ และคณบดีคณะวิทยาการจัดการ ตามลำดับ ว่า นายเกษมาฯใช้อำนาจในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการ แต่งตั้งผู้รักษาการแทนอธิการบดีเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยฯ ตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ใช่อำนาจของนายกสภามหาวิทยาลัยฯ เพียงคนเดียว

สกอ. ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า นายเกษมฯ ได้แต่งตั้งตนเองให้รักษาราชการแทนอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยฯ และไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจที่จะทำเช่นนั้นได้ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ต่อมาจะอ้างว่าสภามหาวิทยาลัยฯ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบในหลักการให้นายกสภามหาวิทยาลัยฯ รักษาการแทนอธิการบดีไปก่อน กรณีก็ไม่ทำให้การกระทำของนายเกษมฯ ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้ อีกทั้งมติสภามหาวิทยาลัยฯ ดังกล่าวก็มีลักษณะขัดต่อมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ และจนถึงขณะนี้ นายเกษมฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ก็ยังปล่อยให้เหตุการณ์ความไม่ชอบด้วยกฎหมายของการแต่งตั้งรักษาราชการแทนอธิการบดียังคงมีอยู่ต่อไป ทำให้เกิดปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองของสภามหาวิทยาลัยฯ ซึ่งจะเป็นเหตุนำไปสู่การร้องเรียนหรือการฟ้องคดีเพื่อให้เพิกถอนการกระทำเหล่านี้โดยศาลปกครอง และส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป สกอ. จึงเห็นว่า การทำหน้าที่ของนายเกษมฯ มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมายอย่างต่อเนื่องจึงเข้าข่ายเป็นผู้ที่มีความบกพร่องในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ จะต้องมิให้ประจักษ์ตามข้อ ๔ (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการนี้จึงเห็นควรไม่เสนอโปรดเกล้าฯ ให้นายเกษมฯ ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ

ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาสั่งการตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖(๒.๑)/๙๙๔๘ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ลับ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๙.๖(๒.๑)/๑๑๓๙๙ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ให้สภามหาวิทยาลัยฯ พิจารณาทบทวนการเสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นางอัจฉราฯ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และพิจารณาทบทวนการเสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายเกษมฯ ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ รวมทั้งให้ดำเนินการสรรหาอธิการบดีใหม่และให้จัดประชุมเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดีให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเร็ว

สกอ. ได้แจ้งการสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้สภามหาวิทยาลัยฯ ดำเนินการต่อไปโดยด่วนแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ และติดตามเร่งรัดอีกครั้งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ต่อมาได้รับแจ้งจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ จำนวนห้ารายว่า นายกสภามหาวิทยาลัยฯ ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาผลทางกฎหมายของคำสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว สกอ. จึงขอหารือปัญหาในหกประเด็น ดังนี้

๑. การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการให้สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่สภามหาวิทยาลัยฯ ไม่ดำเนินการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะอาศัยอำนาจในฐานะผู้รักษาราชการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์หรือดำเนินการสรรหาหรือดำเนินการใด ๆ ได้มากน้อยเพียงใดหรือไม่ ประการใดและมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใดหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้การกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

๒. การที่นางอัจฉราฯ ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง จะทำให้ขาดคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามข้อ ๔ (ข) (๑) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ อย่างไร และจะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการของนางอัจฉราฯ หลังจากที่ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงจนกระทั่งครบวาระเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๒ หรือไม่ อย่างไร

๓. การที่นายเกษมฯ ในฐานะนายกสภามหาวิทยาลัยฯ แต่งตั้งตนเองให้ดำรงตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป เป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ และหากเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจะทำให้การปฏิบัติราชการของนายนิคม ลนขุนทด ในฐานะที่ได้รับมอบอำนาจจากนายเกษมฯ ต้องเสียไปหรือไม่ อย่างไร

๔. หากการแต่งตั้งตนเองให้ดำรงตำแหน่งรักษาราชการแทนอธิการบดีของนายเกษมฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่นายเกษมฯ ได้แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีโดยไม่ผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยฯ และได้มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวปฏิบัติราชการแทนจนถึงปัจจุบัน ถือเป็นการแต่งตั้งรองอธิการบดีที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร และการปฏิบัติราชการของผู้ที่ได้รับมอบอำนาจดังกล่าวจะเสียไป หรือไม่ อย่างไร

๕. การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่เสนอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายเกษมฯ ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ ถือเป็นการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม หรือไม่ อย่างไร

๖. การที่สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ซึ่งเป็นองค์กรตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีอำนาจหน้าที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายและกำกับดูแลให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปตามกฎหมาย แต่กลับไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเสียเอง สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ถือเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ตามข้อหารือในประเด็นที่หนึ่งนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประสงค์ที่จะหารือเกี่ยวกับอำนาจของรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาราชการตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนในประเด็นที่หก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาประสงค์ที่จะหารือถึงความเป็นเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้ ได้มีการนำข้อเท็จจริงเกี่ยวเนื่องกับประเด็นปัญหาตามข้อหารือนี้ไปฟ้องคดีต่อศาลหลายศาลและหลายคดี กล่าวคือ คดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขแดงที่ ๒๙๔/๒๕๕๑ คดีในศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๒๙/๒๕๕๔ คดีในศาลอาญา คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๗๓๖/๒๕๕๕ คดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขแดงที่ ๕๕/๒๕๕๖ และคดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๓/๒๕๕๖ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. คดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขแดงที่ ๒๙๔/๒๕๕๑ เป็นคดีที่นายประวัติ สมเป็น นายภักควินทร์ จันทรทอง นางนันทพร สุพิชญ์ นางคณิง สายแก้ว

และนางพันธ์ทิพย์ ทองอร่าม ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๕ ฟ้องสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เกี่ยวกับการที่สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งที่ ๓๒๙/๒๕๕๒ ไม่รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เพราะผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และการออกข้อบังคับดังกล่าวไม่ใช่การกระทำที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๕ โดยตรงหรือเป็นการเฉพาะตัวแต่อย่างใด

๒. คดีในศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๒๙/๒๕๕๔ เป็นคดีที่นางอัจฉรา ภาณุรัตน์ ฟ้องนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ในขณะนั้น) นายอภิชาติ จีระวุฒิ ในฐานะปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ในขณะนั้น) และนายสุเมธ แยมnun ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ในขณะนั้น) เกี่ยวกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งปัจจุบันคดีดังกล่าวยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

๓. คดีในศาลอาญา คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๗๓๖/๒๕๕๕ เป็นคดีที่นางอัจฉรา ภาณุรัตน์ โจทก์ ฟ้องนายสุเมธ แยมnun และนายอภิชาติ จีระวุฒิ เป็นจำเลย ในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ เนื่องจากไม่ดำเนินการนำเสนอชื่อโจทก์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ซึ่งปัจจุบันคดีดังกล่าวยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา

๔. คดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขแดงที่ ๕๕/๒๕๕๖ เป็นคดีที่นายประวัติ สมเป็น นายสมพงษ์ ทองอร่าม และนายอนุรักษ์ สวายสมสิกุล ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ ฟ้องนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เกี่ยวกับการที่นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ไม่ดำเนินการสรรหาอธิการบดีตามคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การแต่งตั้งรักษาราชการแทนอธิการบดีโดยขัดต่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ การสรุปผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงโดยมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ว่าเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาลปกครองนครราชสีมาได้พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากคำขอที่ใหวินิจฉัยว่า นายเกษมฯ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายนั้น เป็นคำขอที่ศาลไม่มีอำนาจพิพากษาและกำหนดคำบังคับให้ได้ และปัจจุบันคดีดังกล่าวได้ถึงที่สุดแล้ว

๕. คดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๓/๒๕๕๖ เป็นคดีที่นายสมพงษ์ ทองอร่าม ในฐานะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ฟ้องนายเกษม จันทรแก้ว เกี่ยวกับการที่นายเกษม จันทรแก้ว แต่งตั้งตนเองเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี และออกคำสั่งแต่งตั้งนายนิคม ลนขุนทด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนรักษาราชการแทนอธิการบดี ว่าเป็นการกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันคดีดังกล่าวยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองนครราชสีมา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับคำชี้แจงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่ขอหาหรือมาในประเด็นที่สอง ประเด็นที่สาม ประเด็นที่สี่ และประเด็นที่ห้า นั้น เป็นประเด็นเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหลายคดี คือ คดีในศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๒๙/๒๕๕๔ คดีในศาลอาญา คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๗๓๖/๒๕๕๕ และคดีในศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๗/๒๕๕๖ ซึ่งคดีดังกล่าวข้างต้นยังคงอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงไม่อาจรับข้อหาหรือทั้งสี่ประเด็นข้างต้นไว้พิจารณาได้ ทั้งนี้ ตามข้อ ๙ (๑)^๙ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ส่วนปัญหาที่ขอหาหรือมาในประเด็นที่หกนั้น เห็นว่า ยังไม่ใช่ปัญหาข้อกฎหมายที่ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่สามารถปฏิบัติราชการต่อไปได้ จึงเห็นควรไม่รับพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในประเด็นดังกล่าวเช่นกัน กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาในประเด็นที่หนึ่งเพียงกรณีเดียวเกี่ยวกับอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีมุ่งหมายให้รัฐมนตรีผู้รักษาการทำหน้าที่ดูแลสั่งการและควบคุมการปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติการให้ถูกต้องและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวแม้มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายโดยตรง แต่ก็จัดเป็นหน้าที่โดยปริยายของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายที่ต้องดำเนินการเพื่อให้กลไกตามกฎหมายสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ประกอบกับมาตรา ๔ วรรคสาม^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ บัญญัติให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

^๙ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^{๑๑}มาตรา ๔

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

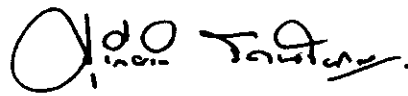
^{๑๒}มาตรา ๑๒ กระทรวงศึกษาธิการมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา หรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ โดยจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

หรืออนุมัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงอยู่ในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการด้วย หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการหรือการปฏิบัติการใดของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเกิดอุปสรรคขัดข้องจนอาจส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอันเป็นบริการสาธารณะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการย่อมมีอำนาจดำเนินการใด ๆ ตามสมควร เพื่อให้กลไกต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินต่อไปได้โดยชอบ

เมื่อข้อเท็จจริงในกรณีนี้ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๑ ให้เสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนางอัจฉราฯ เป็นอธิการบดี และได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ให้เสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายเกษมฯ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยฯ และได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อดำเนินการต่อไป โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ (๘)^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเสนอชื่อบุคคลดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการย่อมมีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการสั่งการให้สภามหาวิทยาลัยฯ พิจารณาทบทวนการดำเนินการเสนอเรื่องนั้นเพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปอย่างถูกต้องและตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ และหากสภามหาวิทยาลัยฯ ยังไม่ดำเนินการพิจารณาทบทวนตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการไปแล้วนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการก็ย่อมใช้อำนาจในฐานะที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นว่ามีความเหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายได้

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)
เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๕ มาตรา ๑๘ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

ฯลฯ

ฯลฯ